

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту історії,
права та міжнародних відносин

Ю.В. Подрез

«01» вересня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ТА ПРИВАТНЕ ПРАВО

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань:	08 Право
спеціальність:	081 Право
освітньо-професійна програма:	Право
Мова навчання:	українська

Погоджено науково-методичною
комісією ІН інституту історії, права
та міжнародних відносин
«31» серпня 2021 р.

Голова: Моцак С.І., кандидат
педагогічних наук, доцент

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Міжнародне публічне та приватне право
Викладач	Кучук Андрій Миколайович, доктор юридичних наук, професор
Профайл викладача	https://law.sspu.edu.ua/media/attachments/2021/02/12/kuchuk3.pdf
Конт. тел.	+38 (0542) 685-992
E-mail:	kucshuk@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=1690
Консультації	https://law.sspu.edu.ua/studentam/konsultatsii-vykladachiv

Анотація до дисципліни

Навчальна дисципліна «Міжнародне публічне та приватне право» є нормативною та сприяє формуванню фундаментальних загальнотеоретичних правових знань, становленню правника зі знанням міжнародно-правових норм.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є норми та принципи міжнародного права, міжнародний мир та безпека, запобігання загрози миру та її усунення, відносини між націями, самовизначення народів, зміцнення загального миру, міжнародне співробітництво в розв'язанні міжнародних проблем економічного, соціального, культурного та гуманітарного характеру, заохочення та розвиток поваги людських прав, цивільно-правові та інші приватні відносини, ускладнені іноземним елементом.

Міждисциплінарні зв'язки. Міжнародне публічне та приватне право пов'язане з іншими правничими навчальними дисциплінами – загальнотеоретичними, історичними юридичними та галузевими.

Навчальна програма дисципліни складається з таких розділів:

1. Теоретичні основи міжнародного права.
2. Особливості застосування норм в окремих галузях міжнародного права.
3. Міжнародне приватне право.

Виходячи з того, що міжнародне право базується на знанні практично всіх правових дисциплін (теорії та історії держави і права, конституційного права, цивільного права, кримінального права та ін.), вивченню «Міжнародного публічного та приватного права» має передувати опанування загальнотеоретичних і галузевих правничих наук.

Мета і завдання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародне публічне та приватне право» є: *практична мета*: формування у студентів соціокультурної, професійної компетентності; що заснована на розумінні міжнародних стандартів у сфері права; *когнітивно-освітня мета*: набуття та поглиблення знань про норми та принципи міжнародного права, міжнародний мир та безпека, запобігання загрози миру та її усунення, відносини між націями, самовизначення народів, зміцнення загального миру, міжнародне співробітництво в розв'язанні міжнародних проблем економічного, соціального, культурного та гуманітарного характеру, заохочення та розвиток поваги людських прав, приватноправові відносини з «міжнародним елементом»; *професійна мета*: формування у здобувачів вищої освіти знань про доктрини та інститути міжнародного права, зокрема про принципи взаємовідносин між державами, розгляду спорів між державами, функціонування міжнародних організацій, вироблення навичок необхідних для захисту прав особи в міжнародних судових інституціях; *виховна мета*: формування гуманістичного, демократичного та загальнокультурного світогляду, патріотичної свідомості громадянина України, виховання поваги до загальнолюдських цінностей..

Завдання дисципліни: опанування основними положеннями міжнародного публічного та приватного права.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК 4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

СК 5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Формат дисципліни «Міжнародне публічне та приватне право»

Обсяг дисципліни

Вид занять	Загальна кількість годин
	105 годин
лекції	18
практичні заняття/ семінарські	22
консультації	2
самостійна робота	63

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Кількість кредитів/ годин	Кількість змістовних модулів	Форма контролю	Обов'язкова/ вибіркова
2024/2025	4	8-й	3,5 кредити/ 105 год.	3	Залік	Обов'язкова

Результати навчання

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 21. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 23. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки

Тематичний план вивчення дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Конституційне право» складається з 12 тем:

Тема 1.1 Поняття, джерела та особливості міжнародного публічного права

Тема 1.2. Суб'єкти міжнародного права

Тема 1.3. Право міжнародних договорів

Тема 1.4. Територія в міжнародному праві

Тема 2.1. Право міжнародних організацій

Тема 2.2. Право зовнішніх зносин

Тема 2.3. Міжнародне право захисту людських прав.

Тема 2.4. Міжнародна боротьба зі злочинністю

Тема 2.5. Право Європейського Союзу

Тема 3.1. Загальна частина міжнародного приватного права

Тема 3.2. Окремі питання особливої частини міжнародного приватного права.

Тема 3.3. Міжнародний цивільний процес

Політика дисципліни

Несвоєчасно виконані завдання не можуть бути оцінені у максимальну кількість балів, передбачену за їх виконання.

Пропущені семінарські заняття слід відпрацювати (згідно з графіком надання консультацій науково-педагогічним складом кафедри).

Академічна доброчесність

Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Факти порушення особами, що навчаються, норм Кодексу академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка виносяться на розгляд Комісії з питань етики та академічної доброчесності.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Університету, він може звернутися за консультацією до Комісії.

За порушення правил академічної доброчесності особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: попередження; повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); позбавлення академічної стипендії; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з університету.

Система оцінювання та вимоги

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання здобувачами вищої освіти всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального матеріалу шляхом поточного та підсумкового контролю.

Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час відвідування лекцій, участі у семінарах та виконання інших видів роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **66 балів:** аудиторна робота: на семінарських заняттях – підготовка доповідей і виступ в аудиторії у вигляді усних відповідей, участь в обговоренні семінарських питань / дискусіях, виконання практичних завдань, виконання завдань тестового контролю; участь у роботі малих груп, розв'язуванні кейсів, демонстрація навичок soft skills; активна участь у лекційному занятті враховується при виставленні оцінки за відповідну тему.

- **34 бали:** опрацювання теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка рефератів, есе, презентацій; розв'язання кейсів, участь у наукових заходах.

Разом - **100 балів.**

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravovabaza>).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з повторним вивченням дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями та між міжнародними організаціями від 21 травня 1986 г. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

2. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно державної власності, державних архівів і державних боргів від 8 квітня 1983 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

3. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно договорів від 23 серпня 1978 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

4. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

5. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

6. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

7. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру, від 14 березня 1975 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

8. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй, від 24 жовтня 1970 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

9. Декларація про скасування застосування вибухових та запалювальних куль, від 29 листопада (11 грудня) 1868 р. Санкт-Петербург. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

10. Договір по відкритому небу, від 24 березня 1992 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

11. Договір про Антарктику, від 1 грудня 1959 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

12. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї, від 1 липня 1968 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
13. Договір щодо правонаступництва відносно зовнішнього державного боргу і активів СРСР від 4 грудня 1991 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
14. Європейська конвенція про видачу правопорушників 1957 р. *Український часопис міжнародного права*. 2001. № 1. С. 129–135.
15. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни, від 12 серпня 1949 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
16. Загальна декларація прав людини 1948 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
17. Конвенція о предотвращении и наказании преступлений против лиц пользующихся международной защитой, в том числе дипломатических агентов, от 14 декабря 1973 г. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
18. Конвенция относительно рабства, подписанная в Женеве 25 сентября 1926 г., с изменениями, внесенными протоколом от 7 декабря 1953 г. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
19. Конвенция против пыток и других жестоких, бесчеловечных или унижающих достоинство видов обращения и наказания, от 10 декабря 1984 г. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
20. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права, від 10 грудня 1982 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
21. Конвенція про закони і звичаї сухопутної війни (IV Гаазька конвенція) 5(18) жовтня 1907 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
22. Конвенція про захист прав людини і основних свобод, від 4 листопада 1950 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
23. Конвенція про запобігання злочину геноциду і покарання за нього, від 9 грудня 1948 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
24. Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства, від 26 листопада 1968 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
25. Конвенція про права дитини, від 20 листопада 1989 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
26. Міжнародна конвенція про ліквідацію усіх форм расової дискримінації, від 21 грудня 1965 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
27. Статут Міжнародного Суду 1945 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
28. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол), від 13 червня 1956 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
29. Статут Міжнародного трибуналу. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
30. Статут Ради Європи від 5 травня 1949 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
31. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. *Офіційний вісник України* 2004. № 35.
32. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 32. Ст. 422.

33. Анцелевич Г.О. Міжнародне публічне право: підручник / Г. О. Анцелевич, О.О. Покрещук; ред. Г. О. Анцелевич; рец.: О. Ф. Висоцький, Л. П. Тимченко; Українська академія зовнішньої торгівлі. К.: Алерта, 2005 (Кам'янець-Подільський). - 424 с.

34. Войціховський, А. В. Міжнародне право : підручник / А. В. Войціховський ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.

35. Мирошніченко В. Міжнародне приватне право у схемах і визначеннях. Центр навчальної літератури, 2018. 152 с.

36. Міжнародне право: підручник / В. А. Ліпкан, В. Ф. Антипенко, С. О. Акулов та ін.; ред. В. А. Ліпкан. К.: КНТ, 2009. 752 с.

37. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т.; за заг. Ред. В. В. Мицика. Харків: Право, 2019.

Додаткові:

1. Alieksieiev, S. O. (2019). International law norms in the legal system of Ukraine: theoretical approaches to the definition of the legal status. *Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine*, (2), 89-105.

2. Armin von Bogdandy, Matthias Goldmann, Ingo Venzke, From Public International to International Public Law: Translating World Public Opinion into International Public Authority, *European Journal of International Law*, Volume 28, Issue 1, 1 February 2017, Pages 115–145.

3. Contesse, J. (2021). The Rule of Advice in International Human Rights Law. *American Journal of International Law*, 115(3), 367-408. doi:10.1017/ajil.2021.22

4. Антонюк Л. О. Місце міжнародного приватного права в правовій системі та його співвідношення з міжнародним публічним правом / Л. О. Антонюк // Актуальні проблеми держави і права. - 2014. - Вип. 72. - С. 161-170.

5. Вакуленко С. М. Транснаціональні сім'ї як об'єкт сімейної політики // Восточно Европейский Научный Журнал. Социологические науки. 2020.- № 7 (59).- С. 50-53.

6. Гулієв А.Д. Право зовнішніх зносин: підручник / А. Д. Гулієв; наук. ред. А. І. Кудряченко; рец.: І. О. Кулієв [та ін.]; Національний авіаційний університет. - [б. м.]: НАУ, 2012 (К.). - 488 с.

7. Діковська І. А. Застосування *Lex mercatoria* міжнародним комерційним арбітражем. Журнал східноєвропейського права. - 2015. - № 12. - С. 18-24.

8. Діковська І. А. Сучасні підходи міжнародного приватного права та колізійні норми договорів про правову допомогу у цивільних справах / І. А. Діковська // Вісник Національної академії правових наук України. - 2020. - Т. 27, № 1. - С. 126-141

9. Кармаза О. О. Спадкування в міжнародному приватному праві: законодавство України та Угорщини // Науковий вісник публічного та приватного права. - 2020. - Вип.1. - С. 42-46

10. Ковальчук К. В. Особливості колізійного регулювання сімейних відносин в умовах глобалізації // Юридичний науковий електронний журнал.- 2020.- № 8.- С. 97-99

11. Локшина Ю. В. Правове регулювання засобів захисту торгівлі в Європейському Союзі : Дисс...канд. юрид. наук. Спеціальність 12.00.11.- К., 2019.- 242 с.

12. Локшина Ю. Міжнародно-правове регулювання засобів захисту торгівлі в контексті норм і правил ГАТТ/СОТ: науковий аналіз// Підприємництво, господарство і право.- 2017.- №10.- С. 242-246

13. Михайлів М. О. Особливості правового режиму спадкування в міжнародному приватному праві // Право і суспільство.- 2020.- № 4.- С. 292-301.

14. Міжнародне право: навч. посіб. / ред. М. В. Буроменський; рец.: В. Н. Денісов, О. Ф. Висоцький. - К.: Юрінком Інтер, 2008 (К.). - 336 с.

15. Ткаченко В. В. Правосуб'єктність в міжнародному приватному праві// Юридичний науковий електронний журнал.- 2020.- № 3.- С. 471-473.

16. Ткаченко Є. Правовий режим майна подружжя в міжнародному приватному праві: порівняльний аналіз// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.- 2019.- № 2(50).- С. 85-87.

17. Чепис О.І., Лазорик Є. В. Колізійне регулювання сімейних правовідносин у міжнародному приватному праві: шляхи подолання конфлікту кваліфікацій / О.І. Чепис, Є.В. Лазорик // Науковий вісник УжНУ. Серія "Право". - Випуск 42. - 2017. - С. 98-103.

18. Черкес М.Ю. Міжнародне право: підручник / М. Ю. Черкес; рец.: В. П. Плавич, Є. В. Додін; Одеська національна юридична академія. - К.: Правова єдність, 2009 (К.). - 392 с.

Інформаційні ресурси:

1. Євробюлетень (інформаційний бюлетень Представництва Європейської Комісії в Україні) <http://www.delukr.ec.europa.eu/page962.html>

2. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій: <http://ials.sas.ac.uk/library/library.asp>

3. Науковий журнал «Порівняльне правознавство»: <http://uport.inf.ua/sravnitelnoe-pravovedenie-osnovnyie-pravovyie.html>.

4. Німецькі бібліотеки: <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de/>

5. Підручники онлайн: <http://textbooks.net.ua/content/section/29/35/>

6. Юридична бібліотека Школи права Йелльського університету: <http://library.law.yale.edu/>

7. Юридичний портал: навчальна і довідкова література: <http://uport.inf.ua/sravnitelnoe-pravovedenie-osnovnyie-pravovyie.html>.

8. Сайт європейського уповноваженого з прав людини: www.euro-ombudsman.eu.int.

9. Бюро демократичних інститутів і прав людини: <http://www.osce.org/odihr>

10. Harvard International Law Journal <https://harvardilj.org/>